

Melinda

Talonmiehen tuokio 7.10.2020

Talonmiehen tuokio 7.10.2020 klo 12-13

- Ajankohtaista Melindassa / Anneli Renfors
- RDA tilannekatsaus / Marja-Liisa Seppälä
- Kuulumisia KUMEAsta / Minna Kantanen, Kiti-Vilkki-Eriksson
- Peli- ja videotallennetyöryhmä / Eeva-Riitta Peltonen
- Ylipitkät kentät Melindassa / Minttu Hurme

Ajankohtaista Melindassa

- Suomen Alma-kirjastojen tilanne
 - 2. aalto tuotantoon heinäkuussa
 - Aalto-yliopiston kirjasto siirtyy Voyagerista Almaan loppuvuodesta
- Yleiset kirjastot
 - Satakirjastot ovat aloittaneet Melindassa
 - Heili- ja Lastu-kirjastot tulossa – aikataulu vielä avoin
- [Tulevia tapahtumia](#)
 - Melinda-Alma-webinaari 27.10. klo 13-15
 - Talonmies-Extra-tuokio (aiheena replikointi) 19.11. klo 13-15
 - Melinda-seminaari 3.12.
 - Talonmiehen tuokio 17.12.

RDA-tilannekatsaus

Kuulumisia KUMEAsta

Mitä KUMEAssa työn alla?

- Uusia ohjeita
- Saavutettavuus
- Peli- ja videotallennetyöryhmä

RDA-linjaukset KUMEAassa

KUMEA ja uuden RDA-linjaukset

- Teoksen linjaukset 05-08/2020
- Ekspression linjaukset 09-12/2020
- Manifestaation linjaukset 01-05/2021

Kuvailuohjeiden päivitys

- Uudistettu 2019
- Jatkuvaa työtä
- Tiedotus muutoksista
 - KUMEAn muistioissa
 - Talonmiehen tuokiot, Talonmies-Extrat ja Talonmiehen kirjeet

Uusia ohjeita 2020 – dia 1

- Esimerkki tietokantojen kuvailusta on liitetty [Verkkoaineistojen kuvailuohjeeseen](#) (kevät 2020)
- Aakkosellinen hakemisto MARC 21 –formaatin sovellusoppaaseen (aloitettu 09/2020)
 - käsitteiden määrittelyjä
 - esim. entiteetti, esiö, teos, tiedonlähde ...
 - kokoavia ohjeita
 - esim. kokousjulkaisut, liitteet, virheiden merkitseminen...

Uusia ohjeita 2020 – dia 2

Työn alla

- Uskonnollisten teosten kuvailu (pienryhmä kevät/syksy 2020)
 - pyhät kirjoitukset, apokryfiset kirjat, uskontunnustukset, liturgiset teokset jne.
 - ensisijainen nimeke – vakiintunut nimeke
 - tekijyys, tittelit, uskonnolliset viranhaltijat ja yhteisöt teoksen tekijänä
- Varastotietojen kuvailu (pienryhmä syksy 2020-)
-
- Moniviestimien kuvailu (2021?)
- Karttojen kuvailu (2021?)

Muuta KUMEAn To do -listalla

- Osakenttä ± 9 käyttö
 - Osana tätä pohdintaa ja ratkaisujen etsintää tehty kysely Fennican UDK-luokkien käytöstä
- Uusien MARC 21 formaatin kenttien ohjeistus
 - Saavutettavuuskentät
 - 041 Kielikoodi-kentän uudet osakentät
 - Saavutettavuusdirektiivin huomioiminen

Saavutettavuus ja metadata

- Saavutettavuusasiat MARC 21 -formaatissa (miten tallennetaan)
 - uusia kenttiä ja osakenttiä 2018-2019
 - 041 - Kielikoodin uudet osakentät
 - 341 - Saavutettavuussisältö
 - 532 - Huomautus saavutettavuudesta
- Saavutettavuusasiat kuvailussa (mitä tallennetaan)
 - Kuvailuohjeiden mietintä syksy 2020-
- Saavutettavuusasiat järjestelmissä (miten hyödynnetään)
 - Valmistautuminen uuden hyödyntämiseen
 - Uusien tietojen indeksointi ja miten niitä voi hakea

Saavutettavat verkkoaineistot

- ISBN-keskuksen ohje kustantajille:
 - Verkkoaineistojen saavutettavat versiot saavat oman ISBN-tunnuksen, jonka perään merkitään (PDF, saavutettava).
- Julkaisu, jolla on oma ISBN kuvaillaan erikseen eli verkkoaineiston saavutettavasta versiosta tehdään uusi tietue (Esim. [978-951-789-667-2](#))
- Verkkoaineistojen saavutettavien versioiden ominaisuuksia:
 - kuvissa on alt-tekstit
 - graafit selostetaan tekstinä
 - otsikkojen hierarkiassa ei hypitä tasojen yli, jolloin lukuohjelmat hallitsevat tiedoston hierarkian
 - tarkemmat värit, selkeämpää kieltä

041 kielikoodin uudet osakentät

‡p - Kuulovammaisille tarkoitettun tekstityksen kieli **11/2018**

‡q - Äänivastineen kieli **11/2018**

Äänivastine visuaalisen tai tekstiaineiston sisällölle.

‡r - Visuaalinen kieli (ei-teksti) **11/2018**

Visuaalinen kieli, joka mahdollistaa vaihtoehtoisen pääsyn äänisisältöön. Esimerkiksi viittomakieli videotallenteessa, silloin kun tallenteella on puheen lisäksi viittomakielinen tulkkaus.

‡i Välitekstien kieli **11/2019**

Mykkäelokuvan välitekstien kieli.

‡t Tekstivastineen kieli **11/2019**

Tekstivastine visuaalisen tai ääniaineiston sisällölle.

Uusien kenttien/osakenttien käyttöönotto

- Käyttöönoton ajankohta on sovittava niin, että enemmistö kirjastoista alkaa soveltaa niitä samanaikaisesti.
- KUMEAn suositteli keväällä, että kirjastoissa valmistellaan uusien kenttien ja osakenttien käyttöönottoa.

Tilanne syksy 2020:

- Tällä hetkellä valmiudet käyttää kielikoodikentän uusia osakenttiä on osassa kirjastojärjestelmiä, mutta kaikissa järjestelmissä ei voida vielä hyödyntää niitä.

KUMEAn Peli- ja videotallennetyöryhmä

Peli- ja videotallennetyöryhmän jäsenet

KUMEAn alaisena toimivan työryhmän jäsenet:

- Sini Neuvonen, Espoon kaupunginkirjasto
- Katri Riiheläinen, Kirjastopalvelu
- Anna Viitanen, Turun kaupunginkirjasto
- Eeva-Riitta Peltonen, Melinda-palvelut

taustajoukkoineen

Kokoontuu tarvittaessa

Peli- ja videotallennetyöryhmä

Tehtävät

- vastata videotallenteita ja pelejä koskeviin kuvailukysymyksiin
- valmistella tarvittaessa uusia linjauksia KUMEAn kokoukseen
- ylläpitää aineistojen ohjeita KUMEAn sivuilla:
 - [Pelien RDA-ohje](#)
 - [Videotallenteiden RDA-kuvailuohje](#)

Yhteydenotot

- Me-kuvailijat sähköpostilista – keskustelun virittämiseksi
 - me-luetteloijat [at] helsinki.fi
- Viesti KUMEA-postiin
 - kumea-posti [at] helsinki.fi
- Viesti ryhmän sihteerille
 - eeva-riitta.peltonen [at] helsinki.fi

Kiitos!

Kenttä 040 - Luetteloiva organisaatio - tarkennusta

‡a Alkuperäinen luetteloiva organisaatio (ET)

- Merkitse oman kirjaston tunnus, kun teet primäärikuvailun
- Jos kuvailet ennakkotiedon valmiiksi, korvaa ennakkotiedon merkintä (FI-KV, FI-Booky) oman organisaation tunnuksella
- Toisen organisaation tunnusta ei saa poistaa valmiista tietueesta (eli kun 000/17 tasokoodi = 4, 5 tai tyhjä)
 - Fi-NL, FI-BTJ – ei saa poistaa valmiista tietueesta

‡d Tietuetta muokkaava organisaatio (T)

- käyttö ei ole pakollista, mutta suositeltavaa etenkin silloin, kun tietuetta on muokattu tai päivitetty hakutietoihin vaikuttavien elementtien osalta
- Samaa ISIL-tunnusta ei merkitä osakenttiin ‡a ja ‡d.
- Samaa ISIL-tunnusta ei toisteta samassa osakentässä.

ESIMERKKI

040 ## ‡a FI-NL ‡b fin ‡e rda ~~‡d FI-NL~~

040 ## ‡a FI-E ‡b fin ‡e rda ‡d FI-Jo ‡d FI-NL ~~‡d FI-Jo~~

Ylipitkät kentät Melindassa

Melinda

Kiitos!

Terveiset Talonmiehelle ja toiveita tuokioiden
aiheista: [melinda-posti \(at\) helsinki.fi](mailto:melinda-posti(at)helsinki.fi)